

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Η πανδημία από τη σκοπιά των Κοινωνικών Επιστημών

Κατά τον τελευταίο χρόνο, η εξάπλωση της πανδημίας covid-19 επέφερε μια σειρά δομικών αλλαγών στην ανθρώπινη επικοινωνία, τις εργασιακές σχέσεις, την οικονομία, τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών. Η νέα αυτή πραγματικότητα δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει τον ερευνητικό προσανατολισμό της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (ΣΚΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης. Πολλά μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού της Σχολής συμμετέχουν με πρωτότυπες εργασίες στη διεθνή επιστημονική συζήτηση, η οποία επιχειρεί να αποτυπώσει και να ερμηνεύσει τις επιπτώσεις της πανδημίας σε μεγάλο φάσμα της σύγχρονης ζωής. Επειδή τα πορίσματα των σχετικών μελετών δεν είναι φρόνιμο να συζητούνται μόνο μεταξύ των ειδικών, η ΣΚΕ αποφάσισε να οργανώσει έναν εξωστρεφή κύκλο σεμιναρίων, με τίτλο «*Η πανδημία από τη σκοπιά των Κοινωνικών Επιστημών*», ο οποίος δεν απευθύνεται μόνο στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και στην ευρύτερη κρητική κοινωνία.

Η έκτη συνάντηση του θεματικού κύκλου, η οποία έχει τίτλο «**Το μεταναστευτικό και προσφυγικό ζήτημα στη συνθήκη της πανδημίας**» θα διεξαχθεί την **Τρίτη, 25 Μαΐου 2021, στις 19.00** [αντί για 20:00 που ξεκίνησαν οι άλλες συναντήσεις].

Εισηγητές θα είναι: **Ευθύμιος Παπαταξιάρχης**, Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστήμιο Αιγαίου, **Αλεξάνδρα Ζαββού**, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, και (υπό διορισμό) Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνιολογία του Φύλου στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και **Αναστασία Αναστασιάδου**, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ.

Τις εισηγήσεις θα σχολιάσουν η **Ρεγγίνα Μαντανίκα**, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Συμβασιούχος Διδάσκουσα Ανθρωπολογίας και Κοινωνιολογίας της Μετανάστευσης στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, και η **Κατερίνα Ροζάκου**, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Περίληψη της εισήγησης:

Στην Ελλάδα η πρόσφατη υγειονομική κρίση συνέπεσε με την αλλαγή τροχιάς στη διακυβέρνηση του προσφυγικού και μεταναστευτικού ζητήματος αλλά και με το ξέσπασμα μιας παρατεταμένης κρίσης στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η αλλαγή πολιτικής δρομολογήθηκε ήδη από τα μέσα του 2019, όταν στο δημόσιο λόγο ξαναμπήκε ως κυβερνητική προτεραιότητα ο «περιορισμός των ροών» και η δημιουργία «κλειστών κέντρων», και αποτυπώθηκε στο νέο νόμο (Ν 4636/2020) για τη Διεθνή Προστασία που ψηφίστηκε τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Η αυξανόμενη «ασφαλειοποίηση» του προσφυγικού κλιμακώθηκε ακόμη παραπέρα με το σφράγισμα των συνόρων στη διάρκεια της Ελληνοτουρκικής κρίσης στον Έβρο το Φεβρουάριο του 2020, την επανεννοιολόγηση των ταξιδιωτών της ανάγκης ως «εισβολέων» και τη γενικότερη στρατιωτικοποίηση του ζητήματος. Και όλα αυτά ταυτόχρονα με την βίαιη απόπειρα αναδιάρθρωσης των Κέντρων Υποδοχής και

Ταυτοποίησης στα νησιά, που σηματοδότησε ένα νέο κύκλο διαμαρτυρίας και αντιστάσεων στο κυβερνητικό εγχείρημα, αλλά και την έκρηξη της ξενοφοβικής βίας εναντίον τόσο των αιτούντων άσυλο όσο και των ξένων ανθρωπιστικών δρώντων.

Οι συνέπειες της πανδημίας τόσο στους ανθρωπιστικούς μηχανισμούς όσο και στους αιτούντες άσυλο μεσολαβήθηκαν από τις παραπάνω διαδικασίες. Η πανδημία, στο βαθμό που, κυρίως μέσω του lockdown, σηματοδότησε μια σειρά περιορισμούς, λειτούργησε συντηρητικά, ως πολλαπλασιαστής των μονόπλευρων πολιτικών ασφάλειας που εφάρμοσε η κυβέρνηση, νομιμοποίησε πρακτικές εγκλεισμού και απώθησης, με πολύ σημαντικές αρνητικές συνέπειες για τους αιτούντες άσυλο και τους ανθρωπιστικούς δρώντες.

Η εισήγηση θα εξετάσει τις επιπτώσεις της πανδημίας συγκριτικά, στην Μυτιλήνη και την Αθήνα, «από τα κάτω» και μέσα από το πρίσμα της «προστασίας» των αιτούντων άσυλο. Στη βάση μιας ευρείας και ολιστικής εκδοχής της προστασίας, που πηγαίνει πιο πέρα από την στενή, νομική έννοια του ασύλου και περιλαμβάνει τις διαστάσεις της στέγασης/στήριξης και της φροντίδας υγείας, καταγράφουμε τα σημαντικά κενά προστασίας που κορυφώθηκαν με την κρίση αστεγίας στην Αθήνα και την καταστροφή του ΚΥΤ στη Λέσβο το φθινόπωρο του 2020. Βασικό μας συμπέρασμα είναι ότι στην συγκυρία της πανδημίας η εφαρμοζόμενη πολιτική αναπαράγει, διευρύνει και χωρικά ανακυκλώνει τη διαχρονική και πολυδιάστατη κρίση προστασίας, που με διαφορετικές μορφές κυκλοφορεί ανάμεσα στην περιφερειακή ανθρωπιστική σκηνή της Μυτιλήνης και την μητροπολιτική σκηνή της Αθήνας, και, εντέλει, συρρικνώνει την ανθρωπιστική κληρονομιά του 2015-6 και ριζικά αναδιαρθρώνει το ανθρωπιστικό καθεστώς στην Ελλάδα.

Η διαδικτυακή παρακολούθηση του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου είναι δυνατή μέσω του <https://zoom.us/j/96890607119?pwd=c0tiNlpWQTdVNHF5Vjg4OCt6bmhBdz09> Meeting ID: 968 9060 7119, Passcode: 328130

Η σελίδα του Σεμιναρίου στο Facebook είναι: www.shorturl.at/dgCDW

Για το Πρόγραμμα του Σεμιναρίου δείτε εδώ: <https://www.soc.uoc.gr/publicity/seminar-ske/>

Η Επιτροπή του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών:

Αλέξανδρος Κεσσόπουλος (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης)

Θεανώ Κοκκινάκη (Τμήμα Ψυχολογίας)

Βαγγέλης Νικολαΐδης (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)

Ελένη Φουρναράκη (Τμήμα Κοινωνιολογίας)